

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

22.11.2016

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ №10

***З ПИТАНЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ:***

***ТРАНСФЕР ЗНАНЬ
Листопад 2016***

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

*До уваги
деканів факультетів, директорів інститутів, завідувачів
кафедр, керівників підрозділів університету, співробітників
міжнародних офісів, які працюють в сфері
зовнішньоекономічної діяльності*

У цьому випуску:

1. Спільні міжнародні центри як ефективний інструмент	2
2. Огляд регіональних ринків освітніх послуг	4
2.1. Африканський регіон	4
2.2. Азіатський регіон.....	9
2.3. Країни СНД.....	12
2.4. Країни Латинської Америки.....	15
3. Міжнародні центри НТУУ «КПІ»	19
3. Поточні заходи з міжнародного життя НТУУ «КПІ»	21

Укладачі: Відділ зовнішньоекономічної діяльності Департаменту міжнародного співробітництва НТУУ «КПІ»

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

1. Спільні міжнародні центри як ефективний інструмент провадження міжнародної діяльності університету

Спільні міжнародні центри при університеті – це структури, що відповідають за розвиток та реалізацію співробітництва з конкретною країною за усіма можливими для ВНЗ формами. Створюються центри на базі ВНЗ університетами-партнерами двох країн, зацікавлених у співпраці, чи з ініціативи більш високого рівня – урядами країн.

Метою діяльності центрів є сприяння економічному й соціальному розвитку та співробітництву у сфері освіти, науки, культури двох країн, співпраці університетів, їх підрозділів, іншим установам і організаціям з України та країни-партнера в освітній, науково-технічній, культурній, економічній та інших сферах.

Таким чином, центри дозволяють здійснювати міжнародну співпрацю у формі реалізації **спільних наукових, освітніх та культурних проектів**:

- підтримка взаємопроникнення культур, вивчення мов країн-партнерів шляхом організації курсів;
- реалізація проектів з розвитку науково-технічного співробітництва;
- проведення виставок та інших міжнародних заходів у сфері освіти, науки, культури;
- організація бізнес-семінарів, курсів підвищення кваліфікації у сфері економіки з можливостями стажування;
- сприяння технічному співробітництву, включаючи реалізацію проектів та програм з отриманням обладнання;
- прийом та направлення на навчання студентів, стажистів, аспірантів;
- проведення наукових сесій, семінарів та конференцій за попередньо погодженими темами;
- обмін науковими публікаціями, інформаційними матеріалами;
- обмін студентами, науковцями, та працівниками вищих навчальних закладів;
- організація літніх шкіл за різною тематикою;
- обмін досвідом

і інформацією для

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

вищих шкіл, передусім технічних;

- реалізація програм «Подвійний диплом» та спільних короткострокових освітніх курсів;
- створення спільних факультетів, лабораторій, науково-освітніх центрів і інших спільних підрозділів;
- пошук джерел фінансування для реалізації двостороннього співробітництва.

Функціонування центрів сприяє вирішенню наступних **внутрішніх завдань університетів:**

- упорядкування, координація та систематизація міжнародної діяльності в залежності від конкретної країни або регіону;
- моніторинг поточної міжнародної співпраці та доцільності реалізації проектів у її межах;
- активізація роботи з іноземними партнерами за перспективними напрямками;
- інформаційно-методичне забезпечення міжнародної діяльності.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

2. Огляд регіональних ринків освітніх послуг

2.1. Африканський регіон

ТЕНДЕНЦІЇ

Вища освіта Африканського регіону знаходиться в стадії становлення і реформування. Бажання країн досягти сталого розвитку вимагає великої кількості кваліфікованих спеціалістів. У ряді країн відбуваються процеси створення ВНЗ, а також перебудови існуючих. Великим попитом на ринку праці користуються технічні і прикладні спеціальності. Водночас існує проблема низької якості освіти, яка обтяжена слабким рівнем фінансування. У результаті для викладання у ВНЗ залучаються фахівці з недостатнім кваліфікаційним рівнем. Дефіцит коштів, гендерні та расові питання, доступ до вищої освіти призводять до протестних акцій у ряді країн Африки. Для покращення якості освіти широко застосовується міжнародна співпраця, посилюється практичний аспект навчання, залучаються кошти міжнародних організацій і приватного сектору, використовуються інноваційні методи викладання.

ПОДІЇ ТА ЗАХОДИ

В Гані відбулася 7-а конференція Африканської мережі по інтернаціоналізації освіти (African Network for Internationalisation of Education – ANIE), присвячена дослідженню рушійних сил, характеру і проблем міжнародного партнерства в сфері вищої освіти Африки, а також ролі, яку партнерство відіграє в справі виробництва знань та сталого розвитку. Обговорювалися проблеми транснаціональної освіти, яку університети розглядають як перевагу, адже вона сприяє міжкультурному взаєморозумінню, розширює можливості, збільшує кількість студентів.

Телекомунікаційна компанія Etisalat Nigeria назвала 12 університетів Нігерії – бенефіціарів стипендіальної програми Award Merit Etisalat 2016 року. Крім самих університетів, гранти отримають студенти закладів.

В Нігерії відбувся 17-й щорічний ярмарок коледжів і вакансій, в якому прийняли участь понад 65 університетів США. Ярмарок був присвячений підбору перспективних нігерійських студентів, які хочуть навчатися за бакалаврськими програмами в США. Навчання студентів з Нігерії буде фінансуватися урядом США через програми Fulbright Programme і Hubert Humphrey Fellowship

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

ПРОБЛЕМИ І ЗАГРОЗИ

Напруження студентських протестів у Південно-Африканській Республіці досягло апогею – виступи пройшли по всій країні. Закрито ряд університетів, заарештовано понад 30 учасників. Матеріальний збиток склав близько \$ 44 млн. Протести викликані планованим підвищенням у 2017 році оплати за навчання майже на 8%.

Саудівська Аравія і Катар у новому навчальному році відмовилися навчати своїх студентів в Єгипті (всього близько 10 000 чол.), мотивуючи це низьким рівнем освіти в країні.

У зв'язку з недостатнім державним фінансуванням університети Кенії змушені підвищити оплату за навчання. Технічний університет Кенії ризикує закритися у зв'язку з банкрутством через борги, викликані внутрішніми фінансовими збитками в ході перетворення популярного ВНЗ в університет і відкриття внаслідок цього нестійких філій по

всій країні. Президент Кенії заборонив створення нових університетів в країні, мотивуючи це тим, що більшість з них пропонує низьку якість освіти.

ОФІЦІЙНА ПОЛІТИКА

В Алжирі представлено нову дорожню карту для вищої освіти і наукових досліджень у рамках зусиль зі створення економіки знань шляхом підвищення освітніх стандартів, покращення можливостей працевлаштування випускників та активізації наукових досліджень.

Комісія з університетської освіти Кенії прийняла рішення про заборону роботи університетських викладачів в режимі неповного робочого дня, мотивуючи це низькою якістю їх послуг, оскільки вони проводять мало часу зі студентами, і більшість з них не мають достатньої кваліфікації, так як у них немає докторського ступеня.

Офіційна політика уряду Південно-Африканської Республіки спрямована на створення нових університетів та коледжів технічної та професійної освіти.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

АКТИВНІСТЬ ВНЗ

У Кенії намітилася тенденція інвестування університетами ряду галузей, включаючи виробництво, нерухомість і сільське господарство. Нещодавно Університет сільського господарства та технологій Джомо Кеніатта (JKUAT) оголосив про плани відкриття при університеті заводу з виробництва локшини швидкого приготування, де студенті зможуть проходити практику.

Шість університетів, що входять в Асоціацію західноафриканських університетів, уклали угоду про заснування Науково-дослідного центру з виробництва міжнародно-визнаних лікарських засобів рослинного походження.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

В Алжирі оголошено про створення спільного Алжиро-Туніського комітету з освіти, який покликаний вирішувати всі питання, що стосуються двостороннього співробітництва в галузі освіти і навчання. Передумовою створення комітету є близькість освітніх систем двох країн Магрибу.

Танзанія розвиває співпрацю з Кубою, в тому числі, і в сфері освіти.

Китай фінансує \$ 30 млн на будівництво науково-дослідного центру в кенійському Університеті сільського господарства і технологій Джомо Кеніатта. Центр сприятиме розвитку досліджень при одночасному підвищенні кадрового потенціалу в університеті.

Единбурзький університет (Велика Британія), в партнерстві з MasterCard Foundation виділяє \$ 27 млн для виплати стипендій 200-африканським студентам, які навчаються у ньому.

Університет Міддлсакс (Великобританія) планує відкрити сателітний кампус в Університеті Маврикія. Уряд острівної держави вже давно має амбіції перетворити острів в регіональний «центр знань», тому значно спростив процеси акредитації та отримання віз.

Європейський союз планує зміцнювати співробітництво в галузі освіти з Африканським союзом для розширення можливостей людських ресурсів і соціально-економічного розвитку континенту. Про це повідомив Вільям Ханна, посол ЄС в Гані, на дводенному міжнародному симпозиумі "Третя генеральна зустріч із запуску спільної стратегії Африка-ЄС в галузі вищої освіти".

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

Африканський віртуальний університет або AVU в партнерстві з Африканським банком розвитку почав другий етап свого багатонаціонального проекту, спрямованого на розширення мережі центрів відкритого, дистанційного та електронного навчання, до складу якого буде входити 27 об'єктів в 21 країнах. Два центри вже створені в Руанді і Бурунді, в найближчі місяці будуть відкриті центри в дев'яти франкомовних країнах (Бенін, Буркіна-Фасо, Бурунді, Демократична Республіка Конго, Мавританія, Малі, Нігер і Сенегал), в дев'яти англомовних країнах (Гамбія, Гана, Кенія, Ефіопія, Нігерія, Руанда, Південний Судан і Танзанія), а також три в португальською країнах (Кабо-Верде, Гвінея-Біссау і Мозамбік).

Такий крок розширить можливості великого числа університетів для включення тематики відкритого, дистанційного та електронного навчання в існуючі навчальні програми, створення спільноти однолітків, які будуть генерувати оригінальні дослідження за методологією електронного навчання, а також допоможе університетам сформуванати довгострокові і стійкі бази доходів.

У Південно-Африканській Республіці пропонується створити платформу, на якій нинішні 26 університетів будуть надавати свої навчальні курси через Інтернет. Доступ до такого "Університету Скрізь", буде забезпечуватися через центри, розташовані в 20 000 населених пунктах по всій країні. Така цифра збігається з числом виборчих дільниць, доступ до яких мало все населення Південно-Африканської Республіки. Подібний досвід в країні вже є – гігант дистанційної освіти Африки Unisa пропонує свої онлайн-курси в Інтернеті, і студенти отримують доступ до них з будь-якої точки світу. Платформа "Університет Скрізь" зможе доповнити існуючу університетську систему.

ПРОГНОЗИ, АНАЛІТИКА, ЗВІТИ

Опубліковано [World Social Science Report 2016](#) (Всесвітня доповідь з соціальних наук 2016) ЮНЕСКО, Міжнародної ради з соціальних наук і Університету Сассекса, в якому зазначається розрив в знаннях в країнах Африки на південь від Сахари, причому не тільки в області науки, техніки, інженерії та математики; особливо гостро проблема стосується наукових публікацій в області соціальних наук щодо нерівності і соціальної справедливості.

Поряд із значним зростанням кількості випускників вузів в країнах Африки на південь від Сахари – з 2,3 млн в 1999 році до 6,6 млн у 2013 році, якість освіти викликає велику стурбованість на ринку праці.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

Проблемі якості освіти присвячено дослідження Британської Ради, його результати представлені в звіті *Universities, Employability and Inclusive Development*:

Relocation of higher education in Ghana, Kenya, Nigeria and South Africa – "Університети, Можливості працевлаштування і забезпечення всебічного розвитку: переорієнтація вищої освіти в Гані, Кенії, Нігерії та Південній Африці".

У звіті наголошується, що більше половини всіх випускників в субрегіоні недостатньо підготовлені для ринку праці - випускники підготовлені тільки теоретично, не знають, як застосовувати свої знання на практиці.

У **Кенії** випускників державних університетів приймають на роботу охочіше ніж випускників приватних університетів. Тільки 53% роботодавців вважають важливим рівень освіти, 49% віддають перевагу участі студента у позакласних заходах, і тільки для 6% було важливим знання студентами іноземної мови.

У **Нігерії** кваліфікація основної маси випускників університетів не задовольняє вимогам ринку праці; крім того, рівень навчальних програм багатьох університетів недостатній для підготовки працездатних випускників. Роботодавці вимагають випускників, готових до самостійної роботи, які можуть приймати самостійні рішення, діяти відповідно до інструкцій, здатні взяти на себе ініціативу і видавати результати. Проте, ці навички не прищеплюють в університетах; і навіть багато студентів з добрими оцінками не задовольняють цим стандартним вимогам. У доповіді рекомендується періодичні переглядати навчальні плани, приводити їх у відповідність з вимогами ринку праці та встановлювати більш тісні зв'язки між університетами та роботодавцями.

У **Гані** найціннішою властивістю випускників, з точки зору роботодавців, виявилось ставлення випускників до роботи (94%), в той час як знання другої мови (11,4%) вважалось найменш важливим. Другим найбільш дорогоцінним вмінням вважається етика і чесність (82%), а вміння вирішувати проблеми (71,4%) і критичне мислення (71,1%) були на третьому і четвертому місцях відповідно.

2.2. Азіатський регіон

ПРОБЛЕМИ

Незважаючи на значні успіхи країн Азії, можна виокремити наступні характерні для даного регіону проблеми:

- проблема працевлаштування випускників (В'єтнам);
- гендерна нерівність у секторі вищої освіти, що проявляється у значно меншій кількості жінок як серед студентів, так і на посадах викладачів та керівників в університетах (Індія);
- проблема академічної свободи. Наявність інтернет-цензури та інших обмежень створює несприятливий клімат для роботи студентів та викладачів (КНР);
- недостатній рівень сертифікації університетів (Сінгапур);
- слабка якість підготовки за спеціальностями, що призводить до необхідності додаткового навчання на місці роботи (Сінгапур, В'єтнам);
- зниження рівня фінансування вищих навчальних закладів в окремих країнах (Малайзія);
- порушення навчального процесу у зв'язку із участю студентів та викладачів у масових демонстраціях (Південна Корея).

ТЕНДЕНЦІЇ

Відзначається невпинне та стрімке просування країн регіону у світових рейтингах університетів. Китай став лідером серед держав Азії та поступається лише США у світовому масштабі. Основними галузями, в яких відзначається успіх КНР, стали інженерія та комп'ютерні науки. Впевнено прогресує у міжнародних рейтингах вищої освіти Індія.

Відносно новою тенденцією у сфері вищої освіти країн Азії є ріст числа як студентів азіатського регіону в державах ЄС, так і навпаки. Керівництво університетів прагне зменшити вплив політики на навчальний процес (Гонконг). Також спостерігається прагнення азіатських держав підвищити рівень якості освіти шляхом створення додаткових структур – контролюючих органів та фінансових агентств при університетах (Бангладеш, Індія).

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

ОФІЦІЙНА ПОЛІТИКА

Університети регіону націлені на інтернаціоналізацію вищої освіти, в основному шляхом рекрутингу іноземних студентів. В деяких країнах спостерігається посилення контролю над якістю освіти, фінансовою прозорістю та інформаційним забезпеченням приватних ВНЗ (Сінгапур). Особливо це стосується транснаціональної освіти, тобто міжнародних програм подвійних дипломів, твіннінгових програм тощо.

Індія провадить відносно університетів політику із застосуванням методу «батога і пряника», що передбачає підтримку успішних ВНЗ країни, надання їм широкої автономії та зменшення фінансування університетів, які не відповідають певним показникам.

СПОЖИВАЧІ

Роботодавці – інша група споживачів освітніх послуг - скаржаться на низький рівень підготовки випускників університетів (В'єтнам), у зв'язку з чим працівники вимушені проходити додаткове тренування за місцем роботи. Виходом із ситуації стала практика спецзамовлень в університетах від підприємств на підготовку окремих категорій спеціалістів.

У Китаї наявне невдоволення студентів з приводу втручання у сферу приватного життя, надмірного моніторингу роботи викладачів, певним обмеженням організації навчального процесу шляхом встановлення камер відеоспостереження в аудиторіях.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Говорячи про КНР, Тайвань, можна відмітити нові вектори в офіційній політиці країн на міжнародній арені, оскільки значний інтерес для них складають їх південні сусіди. З'являється новий термін «південної політики», яка спрямована на посилення співпраці із М'янмою, В'єтнамом, Малайзією, рекрутинг іноземних студентів цих держав.

Загалом, Китай розширює свої горизонти у міжнародному співробітництві. Було підписано угоди з 19 країнами Європейського Союзу про взаємне визнання дипломів про вищу освіту. Крім того, КНР активізує співпрацю з Ізраїлем.

Проте не безпроблемними є відносини Китаю та Австралії. Остання стурбована значним посиленням впливу свого партнера на університети і продовжує обмежувати обсяги китайських студентів серед усіх іноземних здобувачів освіти в країні. Але метою є не послаблення співпраці з КНР, а створення балансу у співвідношенні кількості іноземних студентів з різних держав.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

2.3. Країни СНД

ПРОБЛЕМИ

Моніторинг ринку регіону СНД свідчить про наступні проблеми в сфері вищої освіти:

- ✓ Проблема працевлаштування дипломованих випускників (всі країни регіону);
- ✓ Недостатнє фінансування вищої школи (всі країни регіону);
- ✓ Складність доступу до вищої освіти - висока вартість навчання (Казахстан, Грузія, Вірменія, Туркменістан);
- ✓ Недостатній рівень якості вищої освіти (Казахстан, Грузія, Азербайджан);
- ✓ Недостатнє матеріально-технічне забезпечення (Казахстан, Грузія, Азербайджан);
- ✓ Проблема кадрів по найбільш затребуваним на ринку праці спеціальностям (Казахстан, Вірменія, Туркменістан).

ОФІЦІЙНА ПОЛІТИКА спрямована на забезпечення доступності освіти, модернізацію її змісту з урахуванням потреб індустріально-інноваційного розвитку країн, забезпечення якості підготовки кадрів.

Президент Асоціації вищих навчальних закладів Республіки Казахстан висунув ряд ініціатив, що стосуються перегляду співвідношення професорсько-викладацького складу (ППС) ВНЗ, а також розширення доступності вищої освіти. Зокрема, Асоціація пропонує розглянути можливість залучення до освітньої та наукової діяльності магістрів і фахівців-виробничників, збільшення їх частки в штаті ППС до 70%, а також збільшення державного замовлення на підготовку магістрів та докторів PhD. Крім того, пропонується розглянути вступ абітурієнтів на платні відділення без здачі ЄНТ через вступні іспити, організовані самими ВНЗ. Дані пропозиції було прийнято в роботу Міністерством освіти і науки.

ПОДІЇ ТА ЗАХОДИ

У Мінську пройшов V Форум ВНЗ інженерно-технічного профілю Союзної держави. У ньому приймали участь представники з Китаю, Казахстану, Польщі, а також Іспанії. Форум став цікавий багатьом країнам тим, що допомагає представникам різних університетів налагоджувати контакти і обмінюватися досвідом, створювати нові спільні виробництва, дає молодим розробникам і їх

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

проектам дорогу в життя. Форум орієнтований на молодіжну аудиторію (студентів, магістрантів, аспірантів), тому основною метою його проведення є створення міжвузівської платформи для реалізації молодіжних ініціатив, програм та проектів.

У європейській програмі з обміну досвідом «Трансфер технологій та комерціалізація знань: інфраструктура, процес, фактори

успіху» в Брюсселі взяли участь ректори і професори Казахстану. Учасникам розповіли про роль Єврокомісії в європейському освітньому просторі та стратегії розвитку вищих навчальних закладів в Євросоюзі.

Ювілейна виставка «Освіта» пройшла в Баку. У виставці взяли участь 118 навчальних закладів з 14 країн. Виставка «Освіта» - єдина подія з даної тематики, що проходить у форматі виставки, що

дозволяє відвідувачам і експонентам ефективніше використовувати можливості заходи для прийняття рішення щодо вибору місця навчання і подальшої професії. В ці дні пройшла і 10-а ювілейна Азербайджанська міжнародна виставка «Кар'єра» - спеціалізована платформа, що надає можливість, як безпосереднього працевлаштування, так і набуття досвіду професійного спілкування з фахівцями з рекрутингу (підбір і оцінка персоналу).

СПІВПРАЦЯ

Республіка Казахстан активізувала співпрацю з Китаєм. Сьогодні в університетах Китаю навчається 13 тис. казахстанців, 700 з них за стипендіальними програмами. Щорічно близько 200 китайських студентів обирають навчання в КазНУ імені аль-Фарабі. Університет спільно з КНР буде готувати ІТ-фахівців і перекладачів вузького профілю з подальшим відкриттям міжнародного центру перекладу, проводити спільні наукові проекти і дослідження, організовувати літні школи. Пекінський університет іноземних мов здійснив перший набір студентів за спеціальністю «казахська мова і країнознавство», а також розпочав практичну роботу «Центру Казахстану» де навчаються близько 80 осіб.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

КазНУ продовжує розвивати тісне співробітництво з японськими університетами. Нещодавно 15 студентів КазНУ ім. аль-Фарабі отримали гранти і стипендії для проходження освітніх програм в провідних університетах Країни висхідного Сонця. Більше 20 років КазНУ залишається флагманом в кількості одержуваних стипендій серед ВНЗ країн пострадянського простору.

Китай є стратегічним партнером Республіки Туркменістан. Сьогодні сотні студентів з Туркменістану здобувають вищу освіту в Китаї. В обох країнах регулярно проводяться різні міжнародні заходи - фестивалі, науково-практичні конференції, семінари, туристичні виставки та спортивні змагання.

Пакистан має значний інтерес до білоруської системи освіти. Пакистанці зацікавлені в отриманні середньої спеціальної освіти по промисловим та медичним спеціальностям, а також вищої освіти в медицині та ІТ-сфері. Цікавиться пакистанська молодь також фундаментальними дослідженнями з математики, хімії та фізики. У Пакистані відкрито Центр білоруської мови і культури. Одним з напрямків діяльності центру є підготовчі курси з вивчення білоруської та російської мов.

СПОЖИВАЧІ

Юридичні та економічні спеціальності втрачають свою популярність серед випускників шкіл Казахстану. Сьогодні велика частина випускників обирають технічні, технологічні та інженерні спеціальності. Вони орієнтуються на спеціальності, які користуються попитом на ринку праці - конкурентоспроможні та соціально захищені з боку держави.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

2.4. Країни Латинської Америки

ТЕНДЕНЦІЇ

Доступ, вартість, якість, кредитування студентів - вища освіта не тільки Латинської Америки, але й усього світу стикається з цими і іншими проблемами, які найкращим чином можуть бути вирішені шляхом співпраці і спільної роботи.

Міжнародне співробітництво буде переходити від двобічності до багатосторонності, за участю консорціумів і мереж установ-партнерів, які зможуть разом вирішувати спільні проблеми. Співпраця буде відбуватися все частіше в Інтернеті за допомогою віртуальних методів обміну, таких як, наприклад, Collaborative Online International Learning (COIL), розробленої Державним університетом Нью-Йорка і прийнятому установами по всьому світу.

Гармонізації вищої освіти в Латинській Америці перешкоджає різноманітність існуючих систем якості, акредитації, рейтингів, що ускладнює взаємне визнання як навчальних кредитів, так і звань і ступенів. Більшість університетів як і раніше мають низькі показники мобільності та інтернаціоналізації, тому йде робота в цьому напрямку. Асоціація університетів країн Латинської

Америци і Карибського басейну працює над методологією акредитації для університетів регіону. Мексиканські університети, як державні, так і приватні, спільно виробляють стратегію забезпечення якості освіти.

Проблема додаткового фінансування вищої освіти в даний час вирішується в основному за рахунок приватних пожертвувань.

ПРОБЛЕМИ І ЗАГРОЗИ

У відповідь на дії уряду Президента Бразилії по заморожуванню витрат на вищу освіту студенти захопили 60 ВНЗ по всій країні. Своїми протестами вони відкидають проект реформи федерального освіти, яка не обговорювалася зі студентами і викладачами, і призведе до погіршення суспільної освіти. Спірні реформи, про які було оголошено, передбачають 2-кратне зменшення кількості освітніх курсів у ВНЗ.

Більше 1000 студентів найбільшого університету Парагваю – Національного університету Асунсьйона (UNA) – продовжують протестну акцію з вимогою припинення корупції у ВНЗ країни, а також додаткового фінансування вищої освіти. Всесвітній економічний

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

форум вважає Парагвай країною однією з найгірших систем освіти в світі.

У Перу невирішеними залишаються дві головні проблеми: поліпшення якості освіти, як державного, так і приватного сектору, і скорочення соціальної нерівності. Серйозною проблемою державного сектору є слабке інвестування освіти.

ОФІЦІЙНА ПОЛІТИКА

Уряд Гайани приділяє пріоритетну увагу освіті як засобу досягнення сталого розвитку. Країна входить у число лідерів за витратами на освіту і інвестиції в ключових областях. У 2016 році витрати уряду країни на освіту склали близько \$ 40,3 млрд., або 17,5% ВВП, що перевищує цифри 2015 року – \$ 31,8 млрд. (16,6% ВВП). Особлива увага приділяється вищій освіті.

В результаті ініційованого урядом Бразилії дослідження встановлено факт досить високого відсіву студентів ВНЗ. З усіх студентів, які навчаються за 4-річною програмою, до кінця навчання відсіюється 49% в державних закладах і 52,7% в приватних. Причиною є застарілі і негнучкі навчальні курси, які не становлять інтересу для студентів.

У Бразилії у зв'язку з поточною фінансовою кризою під питанням опинилась реалізація програми "Наука без кордонів", в рамках якої за період між 2011 і 2016 роками підтримку для навчання та стажування за кордоном отримали 92 816 громадян країни. Основною проблемою програми "Наука без кордонів" є відсутність критеріїв, цілей і завдань. В даний час Сенат Бразилії працює над законопроектом інституціоналізації програми з метою виявлення прогалин в її здійсненні і сприяння її коригуванню в майбутньому.

Інтернаціоналізація стала обов'язковою для всіх ВНЗ Бразилії. Вона особливо важлива для підвищення мобільності викладачів, дослідників і студентів. Це питання належним чином розглядається бразильськими установами і значення інтернаціоналізації неухильно зростає в зв'язку з модернізацією ВНЗ у напрямку реалізації інновацій у галузі освіти професіоналів. Співпраця із зарубіжними університетами і коледжами являє собою унікальну можливість для бразильських університетів, підвищує потенціал їх інституційного зростання у всіх вимірах.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

АКТИВНІСТЬ ВНЗ

Бразильські ВНЗ розширюють кількість навчальних курсів англійською мовою. Інформація отримана на основі опитування 45 приватних і державних закладів, у результаті якого було встановлено, що на англійській мові в Бразилії доступні 671 курсів, з них 418 – це короткострокові програми, а 78% – безкоштовні. Дві третини курсів англійською мовою пропонують державні університети.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Університети Латинської Америки, Іспанії та Португалії об'єдналися в мережу Universia під егідою банківської групи Santander. Це найбільша мережа університетського співробітництва в світі з більш ніж 2000 учасників, які працюють разом для вирішення наболілих питань. Величезним досягненням буде використання досягнень Європейського простору вищої освіти, що стосуються мобільності, обмінів, визнання кредитів, назв – всього, що відноситься до міжвузівському співробітництву, дуже слабо розвинутого в Іbero-Американському контексті.

Розширюється співпраця між США і Іbero-Американськими країнами в галузі вищої освіти. Центр по інтернаціоналізації та глобальній взаємодії Американської освітньої ради спільно з Banco Santander провели в Майамі семінар на тему «Співпраця з США в галузі вищої освіти» для інституційних лідерів з Латинської Америки, Карибського басейну та Іспанії.

Міністр міжнародної освіти австралійського штату Вікторія Стів Герберт відвідав Сантьяго для підписання договору про наміри, який відкриє шлях для більш тісної співпраці між Вікторією та Чилі в галузі освіти і професійної підготовки. Угода передбачає спільну роботу зі створення нових державних інститутів технічної освіти Чилі та сприятиме співпраці між університетами двох країн. Латинська Америка була визначена для Вікторії як ключовий ринок і чисельність студентів з цього регіону збільшилися більш ніж удвічі – з 5 000 у 2011 році до більш ніж 10 000 в 2015 році.

"Стіна Трампа" перешкоджає міжнародному співробітництву в галузі вищої освіти. Представники університетських кіл Мексики стурбовані передвиборними гаслами Трампа про необхідність посилення контролю за перетином кордону Мексика-США, яке ставить під загрозу розширення можливості навчання мексиканських студентів в США, переорієнтувавши їх на Європу. Крім того, постраждають і програми академічної мобільності – скоротиться кількість короткострокових стажувань.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

Колумбія співпрацює з Великобританією з метою сталого розвитку. Британські університети зібрали мережеву групу експертів в області науки, техніки і інновацій, призначену для надання Колумбії консультацій і допомоги в створенні наукового потенціалу. Мережа відома як RedCTel (іспанський акронім, еквівалент науки, технології та інновацій) і буде працювати в тісному контакті з колумбійським партнером Colciencias, Адміністративним департаментом науки, техніки і інновацій

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

В ході зустрічі міністрів освіти в рамках 6-го Форуму Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АРЕС), який відбувся в Лімі, міністр освіти Перу Хайме Сааведра підкреслив роль інновацій для покращення співпраці між урядами, промисловістю та науковими колами.

Азія – інноваційна модель для університетів Латинської Америки. За останнє десятиліття вища освіта, дослідження та інновації в Азії зробили великий стрибок, і на цьому тлі відставання Латинської Америки стало особливо помітним. За даними ЮНЕСКО більшість країн Латинської Америки інвестують в дослідження і розробки всього 0,5% ВВП, в той час як Південна Корея витрачає 4%, а Японія та Фінляндія 3,5%. Слід стати більш інноваційними. Слід розвивати економіку знань і диверсифікувати експорт, і в цьому вища освіта відіграє важливу роль. Найголовніше для Латинської Америки – змінити свою систему освіти, причому це стосується не тільки передачі знань. Шляхи розвитку не обов'язково повинні бути однаковими, але є деякі речі, які слід запозичити в Азії. До них відносяться збільшення обсягу інвестицій і

підтримка вищої освіти. Крім того, в деяких азіатських країнах вищу освіту нерозривно пов'язано з тим, що робиться в промисловості – дуже важливі R&D (наукові дослідження і розвиток), а також інновації.

Для широкого впровадження інновацій необхідно буде серйозно змінити все освітні системи країн Латинської Америки. У цьому потрібно брати приклад, перш за все, з Південної Кореї і Японії. Крім того, варто запозичити досвід державного інвестування в сфері освіти і науки і техніки, причому робити це в асоціації з приватним сектором.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

3. Міжнародні центри НТУУ «КПІ»

Сьогодні в НТУУ «КПІ» навчаються іноземні студенти із 43-х країн світу, університет співпрацює з найавторитетнішими міжнародними організаціями світу (EU, UNDP, UNESCO, UNIDO, WIPO, NATO, EDNES, ICSU, CODATA, KOICA, JICA, IAU, EUA, IEEE, BSUN, ESU), а також відомими компаніями (IBM, HUAWEI, MICROSOFT, SAMSUNG, CISCO, SIEMENS, INTEL, PANASONIC, HEWLETT PACKARD, FESTO, DELCAM, RIGAKU). НТУУ «КПІ» має налагоджені партнерські відносини з більш ніж 100 університетами з 35 країн світу.

Розгалужена мережа міжнародних зв'язків висуває перед університетом перелік задач із систематизації та подальшого розвитку міжнародної діяльності з ключовими країнами світу. Дієвим механізмом, який вже існує в університеті є спільні міжнародні центри. Сьогодні на базі НТУУ «КПІ» існують подібні центри, засновані спільно з Польщею, Білоруссю, Німеччиною, Францією, Аргентиною, Китайською Народною Республікою, Японією, Кореєю.

Дослідження успішного досвіду функціонування аналогічних центрів на базі університетів України свідчить, що вони можуть забезпечити НТУУ «КПІ»:

Зовнішні переваги

- активізація та розширення напрямів співпраці з країною-партнером;
- посилення співробітництва з іноземною індустрією;
- зміцнення зв'язків університету з дипломатичними представництвами країн-партнерів;
- підвищення міжнародного статусу університету та позицій бренду НТУУ «КПІ» на міжнародному ринку науково-освітніх послуг.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

Внутрішні переваги

- систематизація роботи підрозділів з країнами-партнерами;
- формування єдиної бази даних поточних та перспективних партнерів університету;
- ранжування перспективних міжнародних пропозицій та нежиттєздатних проектів;
- упорядкування різних аспектів співпраці університету через їх адміністративний супровід;
- збільшення контингенту іноземних студентів з країни-партнера;
- залучення коштів іноземних інвесторів та міжнародних організацій на розвиток університету.

Таким чином, спільні міжнародні центри НТУУ «КПІ» можуть утворити єдину систему для координації, моніторингу та подальшого розвитку партнерської співпраці за усіма сферами з відповідною країною-партнером університету.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

3. Поточні заходи з міжнародного життя НТУУ «КПІ»

Традиційно найцікавіші події з міжнародного життя, які відбулися в університеті за поточний період:

- університет нагороджено Дипломом та Почесним званням «Лауреат конкурсу 1 ступеня» у номінації «Інновації з інтенсифікації міжнародного співробітництва у сфері освіти, науки, культури» Восьмого Міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті» - професійний форум освітніх, наукових та науково-технічних інновацій.

Метою форуму є організація єдиного інформаційного простору для збагачення освітньої практики сучасними формами та досвідом інноваційної діяльності, презентації інноваційних проєктів, розширення міжнародного наукового та академічного співробітництва

- відбувся Інформаційний день «ГОРИЗОНТ 2020» на тему «Написання проєктних пропозицій: секрети перемоги».

Доповідачі, які виступили перед учасниками семінару, надали присутнім багато інформації як про саму Рамкову програму ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», інструменти її фінансування (нагадаємо, її загальний бюджет становить приблизно 70 мільярдів євро), так і про вимоги, яким мусять відповідати проєктні пропозиції та консорціуми виконавців, аби виграти конкурс на участь у цій програмі Європейського Союзу.

- розпочала роботу IV Міжнародна науково-практична конференція «Чиста вода. Фундаментальні, прикладні та промислові аспекти». Конференцію присвячено сучасним питанням підготовки питної води, очищення стічних вод та іншим фундаментальним, прикладним і промисловим проблемам.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+380442366281

Моніторинг поточної міжнародної діяльності провідних українських ВНЗ дозволяє виокремити тенденції, які варто враховувати при здійсненні планування та реалізації міжнародних заходів у НТУУ «КПІ»:

- активізація проведення міжнародних шкіл-семінарів, форумів, конференцій з ключових питань сучасної освіти, науки і техніки з урахуванням інноваційних розробок та ідей;
- зростання інтересу до проблем реформування вищої освіти, залучення для їх вирішення фахівців країн-партнерів програми Еразмус+;
- популяризація та проведення заходів інформування студентів та пропагування широкої інтернаціоналізації освітнього процесу в університетах;
- збільшення кількості відкритих лекцій відомих іноземних науковців, державних діячів, політиків, політологів, літераторів в українських ВНЗ.

